

Novice.

— **Osobne vesti.** Ravnateljem izpitne komisije za ljudske in meščanske šole v Ljubljani je imenovan g. Fran Hubad, ravnatelj tukajšnjega učiteljskega, članoma omenjene komisije pa glavna učitelja na tem zavodu gosp. Ant. Funtek in g. Viktor Bežek.

— **Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani** je pristopil kot ustanovnik z darilom 100 gld. g. dr. Ivan Tavčar, advokat in dež. poslanec v Ljubljani. Neimenovan dobrotnik v Gradcu pa je podaril društvu za 200 gld. vrednostnih papirjev. Da bi našla darovalca obilo posnemalcev.

— »**Radogoj**« je pristopil kot ustanovnik z zneskom 100 kron gosp. Iv. Gorup, posestnik v Ljubljani. Naj bi posnemali požrtovalnega rodoljuba prav mnogi premožnejši slovenski mladinojubi.

— **Za novo pošto poslopje v Ljubljani**, ki se bode gradilo na vogalu Slonovih in Selenburgovih ulic se bodo dela v kratkem razpisala. Načrti razstavljeni so v poslopji realninem na ogled še danes, jutri in v nedeljo. Vstopnine je 20 kr. oziroma 10 kr. in je čisti dobiček razstave namenjen tukajšnji Elizabetini otroški bolnici.

— **Matice Hrvatske in Jeronimskega društva** poverjeništvu prevzel je za Ljubljano čast. gosp. župnik Ivan Vrhovnik, namesto čast. gospoda Žlogarja preselivšega se iz Ljubljane.

— **Pevsko društvo »Ljubljana«** priredi svojo prvo letošnjo zimsko veselico v nedeljo dne 4. novembra v prostorih starega strelišča s sodelovanjem vojaške godbe.

— **Martinovo veselico** priredi tudi letos šišenska čitalnica v nedeljo dne 4. novembra v zimski pivarni Koslerjevi s sodelovanjem vojaške godbe.

— **Deželnozborska nadomestna volitev na Notranjskem** vršila se bode za logaški in postojinski okraj v torek dne 30. oktobra t. l. Volitve volilnih mož vršivše se zadnja tedna bile so prav burne, kajti stali sta si povsod dve stranki nasproti narodna in konservativna. Kandidat narodne je g. Fran Arko, posestnik v Postojini, konservativne pa g. Fran Modic, trgovec iz Lahovega. V torek se bode pokazalo, katera stranka, oziroma kateri kandidat ima več privržencev v „zavedni“ Notranjski.

— **Fran Ondriček** slavni virtuozi na goslih priredi, kakor se čuje v kratkem koncert v Ljubljani.

— **Ednorazredno ljudsko šolo v Mošnjah** pri Radoljici razširili so v dvorazredno in so novi razred otvorili dne 15. t. m.

— **Brv čez Ljubljanico**, ki bo vezala deželno prsilno delavnico in novo bolnico, namerava napraviti deželni odbor kranjski.

— **Pol. društvo »Edinost«** v Trstu je imelo minolo nedeljo izvanredni občni zbor, na katerem se je razpravljalo o gospodarskih in političnih zadevah primorskih Slovencev.

— **Vipavska železnica.** Dne 20. oktobra t. l. bili so pod vodstvom goriškega deželnega glavarja, drž. poslanca grofa Franca Coroninija, goriški drž. poslanci dr. Gregorčič, grof Alfred Coronini in Jordan ter kranjska drž. poslanca dr. Ferjančič in Kušar pri vojnem ministerstvu v namen, da priporočajo zgradbo železnične proge Gorica-Ajdovščina-Vipava-Postojina. Poslanci so se ob tej priliki prepričali, da je vojno ministerstvo naklonjeno tej zgradbi in je izrazilo željo, da bi se ta tudi v vojaškem oziru prepotrebna železnica čim preje zgradila.

— **Shod zaupnih mož** katoliškega in gospodarskega društva za koroške Slovence vršil se je v sredo popoldne v

Celovcu ob ogromni udeležbi nad 700 zaupnih mož iz raznih krajev slovenskega Gorotana. Shod je z navdušenjem pritrdjeval izvrstnim govornikom, zahtevajočim pravice za koroške Slovence in sprejel ednoglasno v tem oziru stavljenе resolucije. — Presijajna je bila zvečer Slomšek-Einspielerjeva slavnost, kateri je prisustvovalo do 2000 slovenskih Korošcev. Ob lepih govorih, godbi in petji navduševali so se vrli Korošci slaveč spomin nesmrtnih dveh Slovencev. — V sredo je slovenski Korošec pokazal, da hoče živeti in ovrget popolnoma trditve nasprotnikov, da je slovenski Korošec zadovoljen s sedanjim, njemu toli krivičnim položajem.

— **Dohodki v Piranu.** V Piran došli komisar je dal sneti dvojezični napis pred okrajnim sodiščem in zopet prejšnjega obesiti. Govorilo se je, da je dobil zato dovoljenje od cesarskega namestništva v Trstu. Namestništvo pa vendar odločno oporeka, da bi bilo kaj tacega ukazalo. Mislimo pa, da se vlada ne bode dala ustraševati od piranskih pouličnjakov in bode skrbela, da se zopet obesi dvojezični napis.

— **O novi furlanski železnici** se čuje, da ima tako neznameniten promet, da največkrat prazni vlaki drdrajo mej Tržičem (Monfalcone) in Červinjanom.

— **Slovesno prisegli** bodo rekrutje tukajšnje garnizije dne 1. novembra t. l. ob 1/2 10. uri popoldne v novi pehotni vojašnici po sv. maši in propovedi, kateri bo imel c. in kr. vojaški kurat g. dr. Luka Senjak.

— **Javna skušnja** učencev na deželni kmetijski šoli na Grmu bo dne 30. t. m.

— **V Ljubljanico skočil** je dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne ob železnem mostu 26letni brezposelni pekovski pomočnik Fr. Kostanjšek. Vsled deževja močno narasla Ljubljanica nesla ga je do frančiškanskega mosta, kjer so plavljenca srečno na suho potegnili.

— **Požar.** Minuli ponedeljek opoldne je uničil požar domovje posestnice Marije Žitnik na ljubljanskem barju. Škode je 1000 gld., zavarovana je bila pogorelka za 600 gld. Ljubljanski gasilci so prihiteli na lice požaru in zadušili ogenj. Zažgalo se je baje po neprevidnosti.

— **Medvedje na Dolenjskem.** Kakor se poroča, videli so ljudje minoli teden v okolici trebanjski štiri medvede. Dasi so jih lovci že zasledovali, se vendar do danes še ni čulo, da bi jih bili ti, oziroma kdo drugi zopet videl.

— **Vlak povozil** je dne 16. t. m. pri Dovjem 2letno hčerko železniškega čuvaja Lakote iz Belce. Vlak je otrgal otroku roko in glavo.

— **Pri premovanju goveje živine** dne 16. t. m. v Žužemberku so dobili darila: Za bike: Ant. Zajec s potoka 25 gld., J. Dular iz Vavtevasi 15 gld., I. Gnidovec iz Ajdovice 10 gld., I. Papež iz Tolčan 10 gld., I. Plut iz Reberce 10 gld., Fr. Gliha 5 gld. Za krave: Fr. Pehani iz Žužemberka 20 gld., Julij Treo iz Malevasi 10 gld., I. Jutraš iz Pristave 10 gld. Za telice: M. Žlajpah z Vel. Loke 20. gld., I. Müller iz Trebnjega 10 gld., Julij Treo 10 gld., I. Zorec iz Žužemberka 10 gld., V. Kramaršič iz Žužemberka 10 gld.

— Dne 24. t. m. je bilo premovanje goveje živine na Razdrtem dne 20. t. m. bo pa v Moravčah.

— **Glavni dobitki** loterije lvovske razstave v znesku 60.000 gld. je zadela srečka serija 4571 št. 27. in drugi dobitki v znesku 10.000 gld. srečka serija 4792 št. 44.

— **Dve kravi** je povozil dne 16. oktobra t. l. na Godešičah pri Škofji Loki železnični stroj.

— **Poskušen samomor.** 31letni pisar Kratoušek se je v Trstu zastrupil. Ker so mu pravočasno dali protistrup, je ozdravel. Ko je namreč strup povžil je dobil veselje do življenja in je hitel k zdravniku, da mu je pomagal. Albert Kratoušek je Ljubljančan. Nedavno se je povrnil iz Brazilije. Brez vsacega denarja se je potikal po Trstu, stradal, spal pod milim nebom. Čudno ni, da se je tacega življenja naveščeval in jel obupavati.

— **Samomor v Gorici.** Hugo Gentilli, slušatelj zdravilstva se je v Gorici zastrupil v javnem kopališču. Bil je iz jedne najbogatejših goriških rodbin. Uzrok samomoru ni znan.

— **Samomor na železniški progi.** Na železnici mej Reko in Matuljami našli so te dni grozno razkosano truplo delavca Antona Sušanja iz Labinja. Skušal je že srečo v več k ajih. Zadnji čas je delal v tovarni za torpede. Ker pa za-služek ni bil znaten, je bil v revščini in je vsled tega poiskal smrt pod železniškimi kolesi.

— **Nova predilnica v Ajdovščini** je že popolnoma dozidana. Do majnika bode dodelana tudi v notranjih prostorih. Urejena bode po najnovejših izkušnjah novodobne tehnike. Razsvetljena bode z električno lučjo. Za pogorelo predilnico so zavarovalnice plačale 370.000 gld. odškodnine.

— **Nov denar.** Leta 1895. bodo nakovali za 100 milijonov kron v zlatu za državo, 20 milijonov kron za zaseb-nike. Nadalje se bode za državo nakovalo 16 milijonov kron v srebru, 14.366.200 niklastega drobiža in za 1 milijon bro-nastega drobiža, skupno torej za 150.656.200 kron novega denarja.

— **Ogenj v sobi.** Minolo nedeljo je v Trstu neki Evgen Lordschneider po naključji prevrnil svetilnico. V sobi je hitro jelo goreti. Gasilci so prihiteli in ogenj pogasili. Zgo-relo je tudi nekaj denarja. Vse škode je ogenj napravil kacic 2000 gld.

— **Javno nasilstvo.** Silvi Stern, slikar v Trstu, je skupno stanoval z 17 letno Antonijo Vesel, poleg stanovanja njunih starišev. Ker sta se pa vedno prepirala, so njeni stariši sklenili ju razločiti. Poslednjega ni bilo doma, ko so mu iz sobe pobrali vso opravo. Ko se je vrnil slikar domu, je zahteval nazaj hišno opravo, ker mu jo niso dali je jel razsajati in kamenje metati v kuhinjo. Zaradi tega se je pa minuoli teden moral zagovarjati pred sodiščem zaradi nasilstva in je bil ob-sojen v šesttedensko ječo.

— **Nesreča.** V nekem kamnolomu v tržaški okolici je padel drvar Jakob Žlebec štiri metre visoko in si zlomil roko. Odnesti so ga morali v bolnico.

Anarhisti.

V Příbramu na Češkem zasledili so te dni neko tajno društvo delavcev z anarhističnimi načeli. Pri mnogih delavcih je vsled tega bila hišna preiskava. Dva delavca so zaprli. Poleg tega se je pa še proti šestim drugim začela preiskava.

V Niršavu na Češkem je te dni zopet razletela se dinamitna patrona pred neko hišo, v kateri stanujejo trije rudniški uradniki. Dosti škode ni napravila. Samo nekaj oken se je razletelo. Sodi se, da je ta atentat delo kacega nezadovoljnega rudniškega delavca.

„Živela anarhija“! to je klic, ki dela skrb držav-nikom v raznih evropskih državah. Dosedaj so se zastonj prizadevali, da bi zatrli ta klic. Z anarhizmom na zapadu je ravno tako kakor s sorodnim nihilizmom v Rusiji. Mnogo jih obsodijo v ječe ali pa na smrt ali vedno se najdejo novi privrženci pogubnega nauka, ki hoče uničiti vsako oblast, cerkveno in državno.

Minoli petek je bil na Dunaji močno obiskan kon-trolni shod. Več sto rezervnikov se je zbralo. Ker je dolgo trpelo so nekateri rezervisti nevoljni postali in jeli razsajati. Policija je jela delati red. Nastal je pobjoj mej policijo in rezervisti. Mej tem pretepom slišali so se klici:

„Živela anarhija“! Pokazalo se je torej, da je anarhističen duh se že zanesel mej rezerviste in to je vsekako po-misleka vredno. Podobne prikazni so se že pojavljale večkrat tudi v drugih državah. V Belgiji na pr. je že tako daleč, da se ob poslednjih velicah delavskih nemirih niso upali sklicati rezervisti, da ne bi z razgrajajočimi delavci potegnili.

Pred dunajskim porotnim sodiščem se je imel te dni zagovarjati 23letni Ipolit Havel, jeden vodij dunaj-skih anarhistov. Zatožen je bil, ker je v dveh govorih hujskal proti državnim oblastvom in priporočal vstajo. Havel je sin nekega trgovskega sluge, ki je imel jako velike otrok. Dal je svojega sina izučiti za natakara. In je nekaj časa služil v restavraciji na kolodvoru južne že-leznice na Dunaji. Rad se je bahal proti svojim tova-rišem, da je plemenitega rodu in njegov oče je grajščak, vozil s svojo ljubico v fijakarji, hodil po ponočnih ka-varnah in sploh denar jako lahkomišljeno zapravljaj. Na Dunaji je nekega natakara osleparil za 120 gld. in po-begnil v Berlin. Tukaj je pa ubil okno neke menjalnice, in pobral skledico, v kateri je bilo za 10.000 mark v zlatu. Prijeli so ga in prišel je dve leti v ječo v Plö-ttensee.

V ječi se je seznanil z nekaterimi anarhisti. Po prestani kazni povrnil se je na Dunaj in tukaj je postal kmalu duševni vodja dunajskih anarhistov.

Pred sodiščem je Havel izpovedal, da se je anar-hizma nalezal iz revolucionarnih spisov. Trdil je, da je že poprej gojil tako idejo, nego so ga v Nemčiji zaprli. Celo tatvino v Berlinu je opravičeval s političnimi na-meni, češ, da je denar hotel le porabiti v razširjenju anarhističnih nauk. Pred sodniki je Havel narisal ob-širno sliko bodoče anarhistične države. Naglašal je, da je priporočal le preosnovo človeške družbe na zakoniti podlagi. Priče so pa dokazale, da je priporočal preobrat s silo in porotniki so ga zaradi tega spoznali krivega hudodelstva motenja javnega miru in reda in sodišče ga je obsodilo v osemnajstmesečno ječo.

Bolezen ruskega carja sedaj vzbuja pozornost vse Evrope. Mnogo so se nihilisti trudili, da ga spravijo s sveta, ali sedaj se pa kaže, da mu bode bolezen končala življenje. Vsa bolezen je pa nekako tajnostna in govori se že, da stvar ni povsem naravna. Profesor Saharjin, kateri je takoj sprvega se izrekel, da ni upanja, da bi car ozdravil, je baje zasledil, da je car zastrupljen. Ni-hilisti so mu dali nekega počasi ali gotovo vplivajočega strupa. Kako so to izvršili, o tem so različne govorice. Nekateri govore, da po zastrupljenih morskih ribah, drugi da po parfunu. Nemogoča stvar ni, kajti nihilizem je razširjen v Rusiji do najvišjih krogov.

Znano je, da so carju nihilistični listi prihajali več-krat na mizo, da nikdo ni prav vedel kako in kaj. Tudi atentati nanj so se izvršili na tak način, da se sme so-diti, da so bile v zvezi osebe, ki so blizu carjevega dvora. Sploh je vse vladanje carja Aleksandra III. bil boj z ni-